

8. razred – 31. 3. 2020 in 2. 4. 2020

Pozdravljeni, učenci!

Z velikim veseljem 😊😊😊 sem pregledovala včerajšnje naloge, povezane s Tolstojevo črtico Starejši brat. Velika večina jih je bila napisana **pravilno** in **natančno**, opazila pa sem tudi, da veliko bolj pazite pri pravopisu. Tudi napak, povezanih s »to presneto vejico« je vse manj.

A še vedno se kdo zmoti, kaj pomeni, da **pripovedujemo**, kaj pa, da **opisujemo**. Slogovnima postopkoma, predstavljenima spodaj, daj naslov: **Opisovanje** oz. **Pripovedovanje**. Rešitev najdeš na dnu strani.*

Govorimo/pišemo, **kaj se je zgodilo**, torej o **dogodku**. Začnemo s tem, kako se vse skupaj začne, nato govorimo/pišemo o tem, kako si sledijo posamezni dogodki, na koncu pa sporočimo, kako se dogajanje konča. Običajno je v **pretekliku**.

Lahko govorimo o osebi, rastlini, pojavu, predmetu ... Navajamo njegove **lastnosti** (kakšen je, kaj ima). Veliko je samostalnikov in pridevnikov, med glagoli pa sta pogosta *biti* in *imeti*. Običajno je v **sedanjiku**.

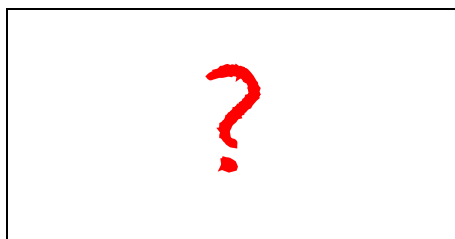
Danes se bomo posvetili razliki med besediloma, v katerih prevladuje eden od teh dveh slogovnih postopkov.

Obravnavali bomo (naslov zapiši v zvezek):

*Levo je pripovedovanje, desno opisovanje.

Opisovalno in pripovedovalno besedilo

Zaradi izrednega stanja odpadajo vnaprej načrtovani dogodki, mdr. (med drugim) tudi olimpijske igre. Tako ne bomo videli vihranja olimpijske zastave. Veš, kakšna je? Poskušaj jo **narisati** v zvezek.

Preveri, ali si narisal/narisala prav: odpri 1. del samostojnega delovnega zvezka na str. 103 in **preberi** besedilo Olimpijska zastava, nato pa spodaj (naloga c) označi, s katerim namenom je pisec napisal besedilo (odgovor najdeš na dnu strani).[†]

Reši naloge od str. 103 (nal. 3) do str. 105 (nal. 8).

Preglej s pomočjo rešitev (avtorji SDZ so jih objavili na portalu Učim te):

3. naloga:

Kakšen je njen videz.

Kdaj so jo prvič uporabili.

Katere so njene sestavine in kaj pomenijo.

Kdo jo je oblikoval in kako je nastajala.

Kakšna je njena vloga oz. funkcija. **Kako jo uporabljamo.**

4. naloga:

1 fotografija olimpijske zastave

(nazorneje predstavi olimpijsko zastavo)

3 fotografija z otvoritve olimpijskih iger

(besedilo popestri, tako da je bolj privlačno)

5. naloga:

a-naloga:

A V več odstavkih je predstavljen kak podatek.

Vse o olimpijskih krogih izvemo iz enega odstavka.

b-naloga:

Če bi vrstni red odstavkov zamenjali, bi bilo besedilo nerazumljivo/**še vedno razumljivo.**

6. naloga:

a-naloga:

Olimpijska zastava **je** simbol olimpijskih iger. **Je** bele barve, na njej pa **so** olimpijski krogi, ki **so** znak Mednarodnega olimpijskega komiteja.

b-naloga:

[†] Odgovor A: Da bi bralcu predstavil značilnosti olimpijske zastave.

V odstavku so uporabljeni različni glagoli, saj je predstavljeno razgibano dogajanje.	DA	☐ NE
V odstavku so uporabljene samo oblike glagola <i>biti</i> , saj pisec predstavlja stanje.	☐ DA	NE
Vsi glagoli so v pretekliku, saj je govor o dogodkih, ki so se že zgodili in se ne bodo več ponovili.	DA	☐ NE
Vsi glagoli so v sedanjiku, saj je govor o značilnostih, ki se ne spreminjajo oz. veljajo dolgo časa.	☐ DA	NE
Glagoli so v sedanjiku, saj je govor o tem, kar se dogaja prav zdaj, v tem trenutku.	DA	☐ NE

c-naloga:

sestavlja, si sledijo, sta, so, zaznamuje, je, predstavljajo, pomeni
Časovna oblika: **sedanjik**

7. naloga:

Prebral/-a sem

A obvestilo o tem, kdaj bodo izobesili olimpijsko zastavo.

opis tega, kakšen je videz olimpijske zastave, kaj pomeni in kdaj jo uporabljamo.

C pripoved o tem, kako je nastala olimpijska zastava in kdaj so jo začeli uporabljati.

Č oceno tega, ali je olimpijska zastava likovno primerno zasnovana.

8. naloga:

Kadar opisujemo, **govorimo o splošnih značilnostih, ki veljajo dolgo časa.**

Opisovalno besedilo

V samostojnem delovnem zvezku na str. 105 najdeš **značilnosti opisovalnega besedila**, o katerih smo že nekajkrat govorili. **Preberi** besedilo v rumenem polju in nato v obliki **miselnega vzorca** izpiši bistveno.

Preberi še besedilo na str. 106–107 ter **reši naloge** od str. 107 (nal. 9 a) do str. 110 (nal. 15).

Preglej s pomočjo rešitev (avtorji SDZ so jih objavili na portalu Učim te):

9. naloga:

a-naloga:

Besedilo govori **o zgodovini** olimpijskih iger.

b-naloga:

Čas objave **4. maj 2008**

Kraj objave **tednik Nedelo**

Tvorec besedila **novinar Vane Fortič**

Naslovnik **bralec časopisa Nedelo**

c-naloga:

Da bi bralec vedel, kako so se razvijale olimpijske igre.

B Da bi mu bralec sporočil kak nov podatek o olimpijskih igrah po letu 1896.

C Da bi se bralec kot športnik ali gledalec udeležil naslednjih olimpijskih iger.

Č Da bi se bralec vživel v vlogo antičnega športnika in uporabil svojo domišljijo.

10. naloga:

Kaj se je zgodilo?	Kdaj se je zgodilo?	Kje se je zgodilo?
Prvič so zapisali seznam olimpijskih zmagovalcev.	Leta 776 pr. n. št.	V mestu Olimpija.
Tekmovalci iz vse Grčije so 5 dni tekmovali v 20 disciplinah./Vrhunec olimpijskih iger	V 6. in 5. stol. pr. n. št.	V antični Grčiji.
Cesar Teodozij prepove tudi olimpijske igre.	Leta 391 n. št.	V rimskem cesarstvu.
Potekali so viteški turnirji, ki so bili privlačni za gledalce.	V srednjem veku.	Po Evropi.
Poteka »olimpijski« športni festival.	V 17. stol.	V Angliji.
Potekajo podobni športni dogodki kot v Angliji.	Sredi 19. stoletja.	V Franciji.
Prve olimpijske igre moderne dobe.	Leta 1896.	V Atenah.

11. naloga:**a-naloga:**

V uvodu/**jedru**/zaključku.

b-naloga:

A Od najpomembnejšega podatka k najmanj pomembnemu.

Po časovnem zaporedju.

C Po naključnem vrstnem redu.

Č Od zadnjega dogodka k prvemu.

c-naloga:

Po smislu, npr.:

Če bi odstavke in povedi v jedru besedila pomešali, bi bilo besedilo težje razumljivo/nerazumljivo/nejasno/nemislno.

12. naloga:**a-naloga:**

V uvodu je pisec bralcu

napovedal, o čem bo govoril.

B razložil, zakaj prav zdaj piše o olimpijskih igrah.

C povedal, na kaj posebnega ga olimpijske igre spominjajo.

Č na kratko obnovil vsebino besedila.

b-naloga:

V zaključku je pisec bralcu

A predlagal, da igre ohranjamo še naprej.

B ugotovil, po čem se olimpijske igre moderne dobe razlikujejo od antičnih.

C predvideval, kaj se bo z olimpijskimi igrami dogajalo v prihodnje.

ugotovil, po čem so antične in sodobne olimpijske igre tako posebne.

13. naloga:**a-naloga:**

Govori **o posameznih igrah**/o olimpijskih igrah na splošno.

b-naloga:

so izvedli, so doživeli, je sodelovalo, je tekmovalo, so bile, so pripravili, so odpadle, sta divjali

c-naloga:

V odstavku so uporabljeni različni glagoli, saj je predstavljeno razgibano dogajanje.

DA NE

V odstavku so uporabljene samo oblike glagola *biti*, saj pisec predstavlja stanje.

DA NE

Vsi glagoli so v pretekliku, saj je govor o dogodkih, ki so se že zgodili in se ne bodo več ponovili.

DA NE

Glagoli so v sedanjiku, saj je govor o tem, kar se dogaja prav zdaj, v tem trenutku.

DA NE

14. naloga:

Prebral/-a sem

A obvestilo o tem, kdaj bodo potekale olimpijske igre.

B opis tega, kako so po navadi potekale antične igre in kako potekajo olimpijske igre moderne dobe.

pripoved o tem, kako so se začele, širile in zamrle olimpijske igre v antiki in kako so jih ponovno oživili.

Č oceno tega, kakšen je pomen olimpijskih iger za priljubljenost športa in kako vplivajo na vsakdanje življenje.

15. naloga:

Kadar pripovedujemo, **govorimo o poteku enkratnih dogodkov, ki se na enak način ne ponovijo več.**

Pripovedovalno besedilo

V samostojnem delovnem zvezku na str. 110–111 najdeš **značilnosti pripovedovalnega besedila**, o katerih smo že nekajkrat govorili. **Preberi** besedilo v rumenem polju in nato v obliki **miselnega vzorca** izpiši bistveno.

Opisovalno in pripovedovalno besedilo - utrjevanje

Utrjevanju je namenjena **16. naloga**, ki je seveda ne boš reševal/reševala skupaj s sošolcem, ampak sam/sama. (Zadnja točka, tj. str. 133, »Ali vesta ...«, ni obvezna.)

Rešitve 16. naloge:

a-naloga:

besedilo 1 **antične olimpijske igre**

besedilo 2 **olimpijske igre moderne dobe**

b-naloga:*Na primer:*Besedilo 1: **Skakanje atletov v antiki/Kako so v antiki skakali v daljavo**Besedilo2: **Zimske olimpijske igre/Začetek zimskih olimpijskih iger****c-naloga:**

Besedili je napisal strokovnjak **za šport**, namenjeni pa sta predvsem vsem, ki jih zanimajo **skok v daljavo, mnogokok in umetnostno drsanje/različni športi v preteklosti**. Prebrala/-i bi ju lahko v **leksikonu/na športnih straneh časopisov/v reviji, namenjeni športu**.

č-naloga:

- Antično skakanje **se je** bistveno **razlikovalo** od današnjega skoka v daljavo. Atleti **so** v rokah **držali** posebne kovinske ali kamnite uteži. **Tehtale so** do štiri kilograme in pol, pri odzivu **so** z njimi **zamahnili** naprej in pri doskoku nazaj. **Šlo je** za nekakšen mnogokok, verjetno podoben današnjemu troskoku.

Osebnostne glagolske oblike v 1. besedilu so v pretekliku.

- Pisec je uporabil glagole v tej časovni obliki
 - A ker pripoveduje o enkratnem dogajanju v preteklosti, ki se ne bo več ponovilo.
 - B ker opisuje dogajanje, ki se je v preteklosti velikokrat ponavljalo, danes pa se ne ponavlja več.**
 - C ker pripoveduje o dogajanju, ki poteka prav zdaj, v trenutku pisanja.
 - Č ker opisuje dogajanje, ki se je včasih in se tudi danes velikokrat ponavlja.
 - D ker pripoveduje o tem, kaj se bo verjetno dogajalo v prihodnosti.

d-naloga:

Letnica	Dogodek
1894	Kot olimpijski šport predlagajo drsanje.
1908	Sredi poletja izvedejo tekmovanje v umetnostnem drsanju.
1924	Privedijo poskusne zimske olimpijske igre/teden zimskih športov.
1925	Sprejmejo sklep o poteku posebnim zimskih iger.

- V besedilu so uporabljeni glagoli **v pretekliku**/sedanjiku.
Podatki so razporejeni **po časovnem zaporedju**/naključno.
Pisec opisuje dogajanje/**pripoveduje o poteku dogodkov**.